

Əsarət - torpağın dili olsaydı, Qarabağ torpaqları bu sözün izahını verərdi. Yağı tapdağında tapdalanmaqdan, yağmalanmaqdan, parçalanmaqdan yorulmuşdu Qarabağ torpaqları. 30 illik həsrətin ağır-acısını çəkən bir xalqın hər bir nümayəndəsi Qarabağı əsarətdən qurtarmağın xəyalı ilə yaşadı. Kimi bunu xəyal etdi, kimi isə ömrünü o əsarəti sona çatdırmaq üçün fəda etdi.

Xəyal edən bizlər, canından, qanından keçənlər isə qazilər və şəhidlər oldu. Onlar müqəddəs sevgilərindən azadlıq dastanı yazdılar. O dastanı yazan qəhrəmanlardan biri Musayev Sədi Süleyman oğlu. Kimdir bu qəhrəman? Onun canından keçərcəsinə vətən sevgisinə nəzər salaq.

Musayev Sədi Süleyman oğlu 1978-ci il 1 aprel tarixində Naxçıvan MR Kəngərli rayonunun Qıvrıq qəsəbəsində dünyaya gəlmişdi. Ailədə 3 qardaş 1 bacı olmuşdular. Atası Süleyman Musayev və anası Nəribə Musayeva bütün valideynlər kimi öz ömürlərini övladlarına həsr etmişdilər. Sədi həyatın sərt sınağına erkən yaşlarında tuş gəlmişdi. O, məktəbə başladığı zaman atasını itirmişdi. İlk dəfə elmə yiyələnməyə 1985-ci ildə başlayan Sədi Qıvrıq qəsəbəsi Sirac Əsədov adına 2 nömrəli orta məktəbə getmişdi. 1993-cü ildə Cəmşid Naxçıvanski adına hərbi liseyə daxil olmuşdu. 1996-2000-ci illərdə Bakı Ali Ümumqoşun Komandirlər məktəbində motoatıcı ixtisası üzrə təhsilini davam etdirmişdi. 2000-ci ildə leytenant hərbi rütbəsi almışdı. Mingəçevir şəhərində N sayılı hərbi hissəyə motoatıcı alayın təlimatçı komandiri vəzifəsinə təyin edilmişdi. 2002-ci ildə həmin hərbi hissədə Ordu Korpusu komandirinin müvafiq əmri ilə motoatıcı böyük komandiri vəzifəsinə təyin edilmiş və baş leytenant rütbəsinə layiq görülmüşdü. Müxtəlif zamanlarda motoatıcı taburun qarargah reisinin şəxsi heyət üzrə köməkçisi, əməliyyat bölməsinin döyüş hazırlığı üzrə baş köməkçisi, döyüş hazırlığı bölmə reisi, əməliyyat bölmə reisi-qarargah reisinin müavini, əməliyyat şöbə reisinin təlimləri üzrə baş köməkçisi vəzifələrinə təyin olunmuşdu.

Ruhən vətənə bağlı olan Sədi könlünü də Gülşad xanıma vermişdi.

Sevənler 2004-cü ildə ailə həyatı qurmuş və bundan sonra hərbi xanımı Gülşad xanıma da bir hərbiyə çevrilmişdi. Sədi ni heç zaman tək buraxmayan xanımı onunla bərabər həyatın bütün çətinliyini çiyinlərinə yığmışdı. Sədi evliliklərinin ilk ilində - 2005-ci ildə kapitan hərbi rütbəsinə layiq görülmüşdü. Üç il Tərtərde yaşayan ailənin evliliklərinin üçüncü ilində qızları Arzu dünyaya göz açmış və daha sonra 2009-cu ildə oğul övladları Süleyman dünyaya gəlmişdi. Bir-birini bir baxışdan başa düşən sevnələrin sevgisi bütün çətinliklərin körpüsü idi. Həyatını vətənə həsr edən hərbi 2014-cü ildə mayor hərbi rütbəsinə layiq görülmüşdü. Ailəsindən çox əsgərlərinə zaman ayıran Sədi xanıma ilə hər zaman qürur duyurdu. Necə ki, Gülşad onunla qürur duyurdu. Ancaq Sədinin bir arzusu xanımının ürəyini sızladır. O arzu şəhidlik arzusu idi. Bir dəfə Sədi xanımına "Namazda əlini göyə aç dilə ki, mənə də şəhidlik qismət olsun" demiş, Gülşad isə cavabında "sən öldüyün gün mən özümü öldürərəm" cavabını vermişdi. Ancaq Gülşad nə biləydi ki, bir vaxt gələcək, cənnətdə Sədisinə qovuşsun deyər Sədisiz yaşamağa məcbur qalacaq...

2016 - cı ilin aprel döyüşlərində Sədi ön cəbhədə vuruşan qəhrəmanlardan biri olur. Aprelin 1-i doğum günündə Gülşad Sədinin gəlməyəcəyini bilərə de onun ad gününü üçün tedarük görür. Özü gəlməyən Sədinin zəngi Gülşadı məyus edir. Sədi ona səs-küy gələrsə qorxmamağı tapşırır. Həmin gecənin səssizliyini atəş səsləri pozur. Dan yeri söküləndə Füzuli sakinləri təhlükəsiz yerlərə getsələr də, Gülşad və iki övlad evlərini tərk etmirlər. Sədinin zənglərə cavab verməməsi Gülşadın ürəyini qovurur, elə bu zaman Sədidən zəng gəlir. Sədi təcili evi tərk

Dost qisasını alan qəhrəman - Musayev Sədi Süleyman oğlu...

edib Bakıya getmələrini tapşırır. Ancaq o tək öz ailəsini, övladlarını düşünür. İllərinin dostu, "can qardaşım" dediği, həmin döyüşlər zamanı bir səngərdə vuruşduğu mayor Rasim Məmmədovun əmanətlərinin də təhlükəsizliyini düşünür. Gülşada dostunun ailəsi ilə birlikdə Bakıya getmələrini tapşırır. Sədinin bir sözünü iki etməyən xanıma ürəyi parçalana-parçalana Sədinin dediklərini edir. (O günləri dinlədikcə və o anları təsəvvür etdikcə ruhum cismimi tərk edəcək sandım) İki dostun əmanətləri ürək-lərini Füzulidə qoyub Bakıya yola düşürlər. Uzanan yollar, dilə gələn dualar... Ancaq dualar qəbul olmur. İki gün sonra Sədi həyatının ən böyük acı xəbərini Gülşada verir. O, dostu, sirdaşı, silahdaşı, can qardaşı mayor Məmmədov Rasim Əbdül oğlunun şəhid olduğu xəbərini verir. Rasimin itkisi həmin dost üçün, həm də vətən üçün ağır itki olur. Dostunu itirən bir hərbinin intiqam hissi daha da böyüyür.

Düşmənlə son gülləsi bitənə qədər mübarizə aparır, gülləsi bitdikdən sonra əlbəyaxa döyüş aparır. Rezil düşmənin onun əllərini gəmirse də, o erməni qanını qəltan edir. Aprel döyüşlərində xüsusi şücaətlər göstərən Sədi yanan tankın içində 5 hərbiçini çıxarır. O əsgərlərdən ikisi onun gözlərinə baxa-baxa canını tapşırır. Günlərlə Sədidən heç bir xəbər çıxmır. Döyüş bitir, ancaq Sədinin qəlbindəki dost itkisi ilə apardığı savaş bitmir. O gündən sonra Sədi heç zaman Rasimin yoldaşının üzünə baxa bilmir. "Mən Rasimin qisasını almadığım günə qədər Rasimin əmanətlərinin üzünə baxa bilmərəm" deyir və o amalla yaşayır.

Bir hərbi vətəni işğal da olduğu müddətdə heç zaman rahatlıq tapmır. Hərbiyə qazandığı nailiyyətlərdən azadlığa yetişmək üçün istifadə etsin deyər o günün arzusu ilə yaşayır. Sədi Musayevin də o arzusu 2020-ci ilin sentyabrında gerçək olur. Sentyabrın 25-i gecə evə gəldiyində övladlarını doya-doya öpüb qoxlayır. Sonra yoldaşından hamamı istməsinə xahiş edir. Gecənin o saatında Sədinin istəyini təəccüblə qarşı-

layan Gülşadın aldığı cavab Sədinin hər zaman dilə gətirdiyi "Yuyunum, birdən şəhidlik qismət olar, pak olum" cavabı olur. Sədi "Biz Qarabağ adlı savaşı gələcək nəsillərə saxlamayacağıq. Biz bu savaşı bitirəcəyik ki, daha analar övladlarını əsgərliyə yola salanda onları itirmək qorxusu ilə yaşamasınlar" sözlərini deyərək əslində olacaqlara işarə etmiş. 26 sentyabrda evdən çıxarkən uşaqlarını bağrına basıb, Gülşada "Səni Allaha, uşaqları sənə əmanət edirəm. Mən Rasimin qisasını alacam" sözlərini deyir. Bir qədər uzaqlaşdıqdan sonra təkrar qayıdır və Gülşadına bağrına basır. Son dəfə sevdininin qoxusunu içinə çəkir və dönüşü olmayan bir yola çıxır.

27 sentyabrda müharibə başladığını eşidən Gülşad Sədiyə zəng edir. Sədi hər şeyin qaydasında olduğunu deyir və telefonu söndürür. O susan telefona bir daha Sədi cavab vermir. Gülşad dayanmadan namaz qılıb dua edir. Ancaq bu dəfə onun yox, Sədinin etdiyi dualar qəbul olur...

Gecənin sükutun qapı döyüntüsü pozur. Sədinin gəldiyini düşünən Gülşad qapıda qaynı Səbuhini gördüyündə təəccüblənir. Qardaş qardaşın əmanətlərinə acı gerçəyi deyər bilmir. Qaynı Sədinin ona zəng edib onları Bakıya aparmağını istədiyini yalanını uydurur. Ürəyində şübhələr yaranan Gülşad çox təkidləndən sonra Bakıya yola düşür. Ünvana çatdığına isə Sədinin yaralandığını eşidir. Hər kəs Gülşad-Sədi sevgisindən ağah idi. Onun üçün heç kim Sədinin şəhid olduğu xəbərini deməyə cürət etmirdi. Gə-

Silahlı Qüvvələrinin 95 illiyi" yubiley medalı, Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi "yubiley medalı ilə təltif olunmuşdu. Şəhadətə ucaldığından sonra isə "Vətən Uğrunda" medalı, "Azərbaycan Bayrağı" ordeni və "Füzulinin azad olunmasına görə" medalı ilə təltif olunub. Sədi Musayevin Vətən müharibəsində döyüş yolu qısa oldu. Onun kimi bir qəhrəmanı döyüşün ilk günlərində itirmək Ordu üçün böyük itki oldu. Sədi Qarabağın azadlığını, o torpaqlarda dalğalanan bayrağı görmək arzusunda idi. O həmin azadlığa yol acan qəhrəman kimi tarixin yaddaşında qaldı. Həm də dost qisasını alan bir qəhrəman şəhid kimi...

Polkovnik-leytenant Musayev Sədi Süleyman oğlu sentyabrın 28-də II Fəxri Xiyabanda dəfn olunub. Gülşad xanımla söhbətimiz əsnasında onun Sədidən sağmış kimi danışmağı mənə çox təsir etdi. "Mən Sədinin həyatda olmadığı gerçəyini qəbul etməmişəm, etməm də. O gerçəyi qəbul etdiyim gün ölərəm". Yarımçıq qalan daha bir həyat, nakam qalan arzular...

Manya SƏXAVƏTQIZI

Vətən yolunda

can qoyanlar unudulmur...

Azərbaycan Ordusunun 44 güne zəfərlə bitirdiyi Vətən müharibəsində 30 il erməni əsarəti altında olan Qarabağ torpaqların azad edilməsində cənub bölgəsi Masallının igid oğulları da böyük hüner göstərirlər.

Rayondan vətən, torpaq yolunda şəhidlik zirvəsinə ucalanlar, qazi olanlar çoxdur. Yeni Azərbaycan Partiyası Masallı rayon təşkilatı Qadınlar Şurasının sədri Gülşən Xəlilova başda olmaqla, Şura üzvləri vaxtaşırı şəhid ailələrinə, eləcə də qazilərə baş çəkir, onların problemləri ilə maraqlanır, qayğılarına qalır. Bu günler isə Şura üzvləri rayonun Şərəfə kəndində komada yatan qazi Nurlan Fərrux oğlu Əbilov, Ərkivan qəsəbəsində şəhid mayor Anar Novruzov, şəhid əsgər Sənan Seyfullayev və Masallı şəhərində şəhid əsgər Vüsal Hədiyevin ailəsi ilə görüşmüşlər. Görüş zamanı bir sıra vacib işlər yerində öz həllini tapıb. Həm də Yeni Azərbaycan Partiyası Masallı rayon təşkilatı Qadınlar Şurasının üzvləri öz növbələrində qəhrəman övlad böyüdən şəhid və qazi valideynlərinə daim onların yanında olduqlarını bildiriblər.

Şəhid və qazi ailələri onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə təşəkkür edərək, övladlarını Vətən üçün böyütdüklerini söyləyiblər.

Zəfər ORUCOĞLU
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

